

Õiguskantsler

Teie 28.03.2021 nr

Meie 08.04.2021 nr 6-1/210705/2102469

Kohtutäituri tasu täitemenetluse lõpetamise korral nõude täitmise aegumise tõttu

[]

Palusite õiguskantsleril kontrollida kohtutäituri seaduse § 41² kooskõla tsiviilseadustiku üldosa seaduse §-ga 144. Leidsite, et võlgniku kohustus tasuda kohtutäituri tasu on kõrvalkohustus ning sestap peaks tasu nõue aeguma koos põhinõudega – jõustunud kohtulahendiga tunnustatud nõudega.

Õiguskantsler saab kontrollida õigustloovate aktide (seadus, määrus) vastavust põhiseadusele (mitte ühe seaduse vastavust teisele seadusele). Kohtutäituri seaduse (KTS) § 41² pole põhjust pidada põhiseadusega vastuolus olevaks.

Kohustus tasuda kohtutäituri tasu (menetluse alustamise tasu ja menetluse põhitasu) ei ole kõrvalkohustusest tulenev nõue, mis aeguks koos jõustunud kohtulahendiga tunnustatud nõudega. Kohtutäituri tasu nõude kohta on seaduses sätestatud eraldi aegumistähtaeg.

Kõrvalkohustused on eelkõige käendamisest ja garantii andmisest tulenevad kohustused, käsiraha andmisest tulenevad kohustused ja leppetrahvi kokkuleppimisest tulenevad kohustused (võlaõigusseaduse § 141). Koos põhikohustusest tuleneva nõudega aegub ka kõrvalkohustusest tulenev nõue, nt leppetrahvi nõue (tsiviilseadustiku üldosa seaduse § 144).

Täitemenetlusega kaasnevad täitekulud, sh kohtutäituri tasu, ja need tuleb tasuda võlgnikul (vt täitemenetluse seadustiku §-d 37 ja 38). Kohtutäituri ametitoimingud on tasulised ning kohtutäituri on õigus võtta tasu ametitoimingu eest ja nõuda sellega seotud kulude hüvitamist kohtutäituri seaduses sätestatud juhtudel, ulatuses ja korras (KTS § 28 lõiked 1 ja 2). Kohtutäituri tasu võib koosneda menetluse alustamise tasust, menetluse põhitasust ja täitetoimingu lisatasust (KTS § 29 lg 1). Kohtutäituri töötasu kujuneb ainult täitemenetluse käigus makstavatest tasudest. Lisaks kaetakse nendest tasudest kohtutäituri tegevuskulud (büroo ülalpidamine, töötajate palgakulu, asjaajamiskulud jms). Seega saavad kohtutäiturid oma töö eest üksnes seadusega kehtestatud tasu ja riik nende tegevust ei rahasta.

Täitemenetluse lõpetamisel nõude täitmise aegumise tõttu on kohtutäituri õigus nõuda võlgnikult menetluse põhitasu kuni pooles ulatuses, mida arvestatakse sisse nõudmata jäänud

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

summalt. Täitemenetluse alustamise tasu kohtutäitur nõuda ei või (KTS § 41²). Põhitasu eesmärk on katta menetluse peamised kulud, sh nii kohtutäituri büroo majandamise kulud kui ka täituri enda töötasu. KTS § 41² võimaldab kohtutäituril määrata kindlaks põhitasu suuruse, arvestades eelkõige kohtutäituri töö mahtu ja täitemenetluse keerukust konkreetses täiteasjas (vt ka täitemenetluse seadustiku ja teiste seaduste muutmise seaduse (315 SE) seletuskirjas ja muudatusettepanekute loetelus toodud põhjendusi).

Võlgnik saab kohtutäituri otsust tasu määramise kohta vaidlustada täitemenetluse seadustikus kohtutäituri otsuse vaidlustamiseks ettenähtud korras (KTS § 52 lg 1).

Kohtutäituri otsus kohtutäituri tasu kohta on iseseisev täitedokument (TMS § 2 lg 1 p 16). Sellest täitedokumendist tuleneva (kui ka jõustunud kohtulahendiga tunnustatud) nõude aegumistähtaeg on kümme aastat (TsÜS § 157 lg 1). Kohtutäituri tasu suhtes on kohtutäituril õigus jätkata täitemenetlust ka pärast seda, kui jõustunud kohtulahendiga tunnustatud nõue on aegunud (vt nt Riigikohtu 02.11.2011 otsus nr [3-2-1-79-11](#), p 11).

Loodetavasti on selgitustest abi.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise